V Praze dne 5. října 2026

TISKOVÁ ZPRÁVA

Vyšehrad má novou střechu!

Praze přibyla nová dominanta, protože bazilika sv. Petra a Pavla na Vyšehradě získala novou střechu ozdobenou barevným vzorem. Díky obrovskému nasazení pracovníků, techniků i dárců se podařilo realizovat opravu střešního pláště a krovu hlavní lodi a jižní boční lodi v poloviční době, než bylo naplánováno. Proto **kolegiátní kapitula na Vyšehradě zve všechny, kdo se na opravě podíleli technicky či příspěvkem, dobrovolnou pomocí nebo informováním ve veřejném prostoru, na děkovný program ve středu 7. října 2026 od 17 hod. do vyšehradské baziliky**. Při programu vystoupí Pražský smíšený sbor, řídí Jan Steyer a varhanní hudbou dokreslí Filip Šťovíček.

Práce na celkové opravě byly rozplánovány na šest let s ohledem na nedostatek finančních prostředků. Ale díky skvělému projektu, nápaditosti projektantů, skvělé přípravě a velkému nasazení zhotovitele (konsorcium firem Konsit a.s. a Střechy Vrňata & Žáčik s.r.o.) bylo možné projekt významně urychlit. Pracovalo se od léta 2024 do konce června 2026 jak v zimě, tak v létě. Oprava zahrnovala především výměnu břidlicové krytiny v celém rozsahu hlavní lodi a jižní boční lodi chrámu. Dále výměnu poškozených trámů, výměnu dřevěného bednění, opravy kovářských prvků, klempířských prvků, opravu sanktusní věže, pozlacení kovových prvků a řadu dalších operací. Střecha „nad Vyšehradem“ je po 140 letech znovu ozdobena dvoubarevným ornamentálním vzorem. Díky úpravě projektu se podařilo vytvořit v krovu kostela prohlídkový okruh pro návštěvníky, kteří od září mohou vstoupit na komentovanou prohlídku a objevit dosud neznámé stavební prvky dokládající bohatou historii stavby a spatřit Prahu ze zcela neznámého místa.

Bazilika pochází ze 14. století s tím, že některé prvky jsou až z 11. století. Současná viditelná podoba baziliky je dílem úprav provedených architektem Josefem Mockerem mezi lety 1885 – 1903.

Oprava střechy byla financována především z prostředků majitele – Královské kolegiátní kapituly sv. Petra a Pavla na Vyšehradě, která vložila do přestavby téměř 28,9 milionů Kč. Vedle toho přislíbilo přispět Ministerstvo kultury 2,5 mil. Kč, Hlavní město Praha přispělo 6,5 mil. Kč. Kapitula rozběhla několik projektů zaměřených na dárce a díky tomu získala od veřejnosti dalších 3,8 mil Kč. Nemalou měrou přispěla nezisková organizace Borůvka Praha, o.p.s., která zaměstnává osoby s tělesným postižením. Díky klientům Borůvky Praha, resp. jejich dílně švadlen, získal projekt opravy střechy 600 originálních plátěných tašek, zakoupením tašky se přispělo na jednu z 59 400 střešních šablon.

Vlastník baziliky

Objekt baziliky sv. Petra a Pavla vlastní Královská kolegiátní kapitula sv. Petra a Pavla na Vyšehradě (K rotundě 100/10, 128 00 Praha 2 – Vyšehrad), IČO 43005314, církevní právnická osoba zřízená Arcibiskupstvím pražským, registrovaná Ministerstvem kultury ČR 1. 7. 1994 pod

Kontakt pro média: Ing. Erika Tučková Mgr. Ing. Michal Němeček
media@kkvys.cz +420 724 557 835 +420 724 949 935

č. 8/1-01-405/1994, zastoupena proboštem Mgr. Janem Kotasem, S.L.L. a děkanem Mgr. Ing. Michalem Němečkem. Tato církevní organizace patří mezi nejstarší subjekty působící bez přerušení na našem území. Byla založena v roce 1070 knížetem Vratislavem II. Bazilika je nemovitou národní kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek a je v památkové rezervaci v hl. m. Praze, která je od roku 1993 prohlášena za památku světového kulturního dědictví UNESCO. V roce 2003 povýšil papež Jan Pavel II. vyšehradský kapitulní chrám na papežskou baziliku minor.

Budova baziliky

Současná novogotická podoba baziliky vznikla díky přestavbě barokního chrámu v letech 1885 až 1903 a probíhala v několika etapách. Byla realizována dle plánů architekta Josefa Mockera, nejviditelnější část průčelí s věžemi sahajícími do výšky 63 metrů byla upravena podle projektu Josefa Mikše. Tehdy bazilika získala břidlicovou střechu zdobenou ornamentálními vzory. Poslední oprava střechy probíhala v 80. letech 20. století. Během ní dělníci sňali původní břidlici, ale část znovu použili na jižní stranu hlavní lodi. Zbytek střechy osadili novou, tvarově i tloušťkou odlišnou břidlicovou krytinou. Je to jeden z důvodů, proč střecha byla dožilá a hrozilo nebezpečné zatékání do kleneb stavby.

Postup prací

Původní plán předpokládal rozložení oprav do tří etap po dvou letech s ohledem na nedostatek finanční prostředků majitele. Zahájení prací začalo v létě 2024, bylo vytvořeno zázemí pro stavbu v nadzemní podestě za bazilikou, takže nijak nenarušovalo turistický ruch. Byl vybudován ochoz kolem celé střechy hlavní lodi, na podzim 2024 se přistoupilo k opravě sanktusní věžičky. Byly opraveny kovové prvky, nově pozlacen vrchol věžičky a upraven prostor kolem zvonku v „lucerně“. Do makovice na věžičce byla vložena zpráva pro budoucí generace. Byly provedeny tesařské, kovářské a pokrývačské práce. Po celé ploše bylo třeba měnit prkenné „podbití“, na ně položit izolační lepenku a teprve na to klást břidlicové tašky. Do konce roku 2025 byla dokončena oprava dřevěných prvků a výměna břidlicové krytiny nad hlavní lodí a na stříškách nad schodišti přiléhajícími k věžím. V rámci oprav stříšek byla navíc přezděna kamenná římsa, která byla poškozena úderem blesku kolem roku 2001. Byly rekonstruovány některé elektrorozvody, vybudován protipožární ochranný systém, opraveny kamenné prvky říms. Závěrečná etapa v roce 2026 zahrnovala kompletní opravu krovu a střešního pláště nad jižní boční lodí a s ní spojené kamenické a zednické práce přiléhajících prvků. Také zde se využil nadzemní ochoz tak, aby nebyl omezen turistický a dopravní provoz kolem baziliky.

Fakta a čísla o stavbě

Hřeben sedlové střechy nad hlavní lodí je ve výšce 27,5 m nad okolním terénem. Výška střechy nad hlavní lodí je 10 m (od klenby kostela po hřeben střechy). Nad hlavní lodí je vaznicový krov s dvojicí pozednic, dvěma patry mezilehlých vaznic a vrcholovou vaznicí. Krov je proveden nad obdélným půdorysem s polygonálním závěrem o celkových rozměrech 11 m (šířka) a 52 m (celková délka od západního štítu). Osmiboký sanktusník má výšku od hřebene střechy 15 m, ale jeho konstrukce musí sahat až na úroveň základní konstrukce krovu střechy a má tedy celkovou výšku 25 m. Jižní loď má délku 35 m a výšku 7 m. Šířka střechy nad jižní lodí je 7,5 m.

Spolupráce

Vyšehradská kapitula navázala spolupráci s několika výtvarníky (Patrik Daič – keramika, Martina Regnerová – mozaiky a bižuterie). Díky tomu je možné v bazilice zakoupit originální dílo s kouskem historické břidlice ze střechy vyšehradské baziliky. Velmi významná byla spolupráce s neziskovou organizací Borůvka Praha o.p.s., která pomáhá dětem i dospělým s tělesným postižením zapojit se do běžné společnosti. Na podporu opravy střechy baziliky švadlenky této organizace připravovaly plátěné tašky s mottem „taška za tašku“. Z tohoto projektu vzešlo již 600 kusů tašek, které kapitula převzala do prodeje.

Pro návštěvníky Vyšehradu

Bazilika je jako jedna z mála staveb otevřena po celý rok. Interiér baziliky slouží jak pro bohoslužby (v neděli v 9 hod., ve čtvrtek a v pátek v 18 hod.), tak i pro turistické prohlídky (každý den od 10 do 17 hodin). Kromě toho probíhají různé kulturní programy, především koncerty v prostorách interiéru. Nově se otevřely prohlídky krovu nad jižní boční lodí a hlavní lodí. Tyto prohlídky jsou s průvodcem. Umožňují vidět jedinečné prvky proměny stavby během staletí.

Záštity

Projektu opravy střechy poskytl záštitu:
prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M., premiér ČR
Mons. Jan Graubner, arcibiskup pražský
doc. MUDr. Bohuslav Svoboda, CSc., primátor Prahy
Jan Korseska, starosta Městské části Praha 2
Ing. arch. Petr Kučera, Ph.D., ředitel NKP Vyšehrad.

Zajímavosti

- Během oprav byly nalezeny prejzové tašky z pálené hlíny, které tvořily střechu před rokem 1885 nad barokní bazilikou.
- Postupné snímání staré krytiny ukázalo, že střecha ze severu byla pokryta jinou břidlicí, zřejmě z poloviny 80. let dvacátého století, zatímco jih tvořila mnohem subtilnější krytina z období Mockerovy přestavby z roku 1887. Ukázalo se také, že na střeše byly z Mockerovy doby tašky obojí barevnosti, avšak natolik pokryté špínou např. ze spalování uhlí apod., že barevnost byla zcela zastřena.
- V průběhu stavby se kapitule vrátila nesmírně cenná ručně psaná kronika, kterou si psal investor přestavby z let 1885–1905 a pozdější probošt Mikuláš Karlach.
- Projektant stavby hledal řešení, jak minimalizovat narušení turistického ruchu a navrhl vybudování nadzemního pódia v prostoru za bazilikou.
- Do makovičky na vrcholu sanktusní věže vložil 26. listopadu 2024 probošt vyšehradské kapituly Mgr. Jan Kotas, S.L.L. zprávu pro budoucí generace.
- Pro informování veřejnosti o celkové opravě střechy byl vytvořen zvláštní web www.vysehradpodstrechu.cz.

Elektronická podoba tiskové zprávy a fotografie pro možnost využití s uvedením zdroje jsou k dispozici zde: **www.vysehradpodstrechu.cz/cs/tiskova-zprava/**